

Силабус
навчальної дисципліни
Soft skills майбутній учителів початкової школи
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма Початкова освіта
Спеціальність 013 початкова освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти перший

Викладач (і)	Чемоніна Лада В'ячеславівна, канд. пед. наук, доц.
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/chemonina/
Контактний телефон	+380663382720
Е-mail викладача:	ladachemonina@ukr.net
Графік консультацій	вівторок, 14.00–15.00 Zoom, Viber, Telegram або за телефоном

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	26	24	100	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: soft skills, компетентності, НУШ, емоційний інтелект, соціально-емоційне навчання, комунікативний інтелект, когнітивна гнучкість, критичне мислення, мистецький інтелект, натуралістичний інтелект, освітнє лідерство.

Мета та предмет курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Soft skills майбутній учителів початкової школи» є формування готовності студентів до виконання основних професійних функцій умотивованого учителя-фасилітатора, агента змін у Новій українській школі.

Предмет курсу: особливості та специфіка формування гнучких умінь і навичок в учасників освітнього процесу; шляхи забезпечення системності процесу

формування soft skills; форми та методи організації системного формування soft skills.

Компетентності та програмні результати навчання

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1.	<i>Загальні</i>	ЗК-1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти.	<i>Знати:</i> шляхи оволодіння сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти. <i>Уміти:</i> навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти.
2		ЗК 4. Здатність працювати в команді.	<i>Знати:</i> особливості організації командної роботи, способи і методи впливу на співрозмовників, стратегії критичного мислення. <i>Уміти:</i> організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
3		ЗК 5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	<i>Знати:</i> проблеми, що можуть мати місце під час організації ОП в НУШ (ПШ) та визначати способи їх вирішення. <i>Уміти:</i> управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих і навчальних контекстах.
4		ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	<i>Знати:</i> правила пошуку інформації, сучасні інформаційні джерела, способи оброблення й аналізу інформації, отриманої з різних джерел. <i>Уміти:</i> шукати, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел, критично оцінювати достовірність і надійність інформаційних джерел, дотримуватися

			юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.
5		ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.	<i>Знати:</i> шляхи організації конструктивної та партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу початкової школи, практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування. <i>Уміти:</i> організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
6	Фахові компетентності спеціальності	ФК 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.	<i>Знати:</i> методи і прийоми організації процесу спілкування державною та іноземною мовами як усно, так і письмово <i>Уміти:</i> організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
7		ФК 2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.	<i>Знати:</i> особливості роботи в інформаційному просторі, використання відкритих ресурсів; сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології та особливості їх використання в освітній діяльності. <i>Уміти:</i> працювати в інформаційному просторі, використання відкритих ресурсів; обирати найефективніші сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, використовувати їх використання в освітній діяльності.
8		ФК 4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього	<i>Знати:</i> методи управління власними емоціями та станами; шляхи налагодження конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу; засоби мотивування здобувачів початкової освіти до навчання та

	<p>процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.</p>	<p>розвитку власних hard і soft skills. <i>Уміти:</i> управляти власними емоціями та станами; налагоджувати конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу; застосовувати на практиці професійні вміння і навички і soft skills з метою мотивування здобувачів початкової освіти до навчання, розвитку власних hard і soft skills формування ключових і предметних компетентностей, а також агентності та soft skills молодших школярів.</p>
9	<p>ФК 8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p>	<p><i>Знати:</i> методи збирання, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. <i>Уміти:</i> збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p>
10	<p>ФК 12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи</p>	<p><i>Знати:</i> особливості ознайомлення фахівців і нефахівців з інформаціями, ідеями, проблемами, рішеннями, власним досвідом та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії, урахувавши гнучкі вміння й навички учасників освітнього процесу. <i>Уміти:</i> упроваджувати інтерактивні підходи щодо ознайомлення фахівців і нефахівців з інформаціями, ідеями, проблемами, рішеннями, власним досвідом та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії, урахувавши гнучкі вміння й навички учасників освітнього процесу.</p>

Зміст курсу: Soft skills як складник фахової компетентності сучасного вчителя початкової школи. Емоційний інтелект як складник soft skills сучасного вчителя початкової школи Соціально-емоційне навчання здобувачів початкової освіти на засадах програми «Веселі друзі». Комунікативні навички як складник soft skills сучасного вчителя початкової школи. Розвиток критичного мислення сучасного вчителя початкової школи. Когнітивна гнучкість як показник

сформованості soft skills сучасного вчителя початкової школи Інклюзивна компетентність як soft skills сучасного вчителя початкової школи. Мистецький інтелект фахівця в галузі початкової освіти. Розвиток soft skills в умовах НУШ Формування лідерських якостей сучасного вчителя початкової школи.

Методи навчання: Метод проєктів, бесіда, пояснення, лекція, інструктаж, дискусія, диспут, робота з першоджерелами, метод опори на життєвий досвід студентів, метод зацікавлення, метод емоційного сплеску та заохочення, ділові ігри, рольові ігри, інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Студентам важливо представити практику забезпечення системного формування гнучких умінь і навичок особистості та відповідних ключових компетентностей на засадах політики доброчесності згідно з Положенням про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті (<https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/regulations-of-educationa/organization-of-educational-activities/>) та в умовах варіативності змісту початкової освіти за допомогою відповідних педагогічних інструментів, що забезпечується імплементацією тренінгових вправ.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: ПК, пристрої вводу / виводу графічної інформації; системи підготовки текстових документів, системи обробки графічної інформації, системи підготовки динамічних презентацій, програми-органайзери.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються у шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень згідно з Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/regulations-of-educationa/organization-of-educational-activities/>

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Емоційний інтелект проти штучного: як навчити дітей розпізнавати свої емоції. URL: <https://osvitoria.media/experience/emotsijnyj-intelekt-proty-shtuchnogo-yak-navchyty-ditej-rozpiznavaty-svoyi-emotsiyi>.
2. Емоційний інтелект: розповідаємо, чому його потрібно розвивати і з чого почати. URL: <https://vikna.tv/dlia-tebe/psykholohiia/emoczijnyj-intelekt-ropovidayemo-chomu-jogo-potribno-rozvyvaty-i-z-chogo-pochaty/>.

3. Костюшко І. В., Гандзілевська Г. Б. Критичне мислення як необхідна складова професійної компетентності сучасного вчителя. URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.10.22.html>
4. Методи та прийоми для розвитку критичного мислення. URL: <https://vseosvita.ua/library/metodi-ta-prijomi-dla-rozvitku-kriticnogo-mislenna-10398.html>
5. Максимова О.О. Комунікативна компетентність вчителя початкової школи *Молодь і ринок*: щомісячний науково-педагогічний журнал. Дрогобич: Вид-во Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. № 5 (136). С.59 – 63.
6. Нова Українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola>.
7. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua>.
8. 5 навичок, які повинен мати вчитель майбутнього. URL: <https://osvitoria.media/experience/5-navychok-yaki-povynen-maty-vchytel-majbutnogo/>
9. Сідлецька Н. Розвиток когнітивної гнучкості і критичного мислення в освітньому процесі закладів ПТО. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozvitok-kognitivnoi-gnuckosti-i-kriticnogo-mislenna-v-osvitnomu-procesi-zakladiv-pto-430970.html>.
10. Швень Я. Нейропсихологічні особливості когнітивної гнучкості як базової навички особистості нової формації. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/709947/1/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%A8%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20\(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB\)%20\(1\).pdf](https://lib.iitta.gov.ua/709947/1/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%A8%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB)%20(1).pdf).
11. Soft skills: універсальні навички європейського рівня. URL: <https://studway.com.ua/soft-skills>.

Додаткові

12. Критичне мислення – запорука пізнання. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/develop/784/>
13. Критичне мислення: 5 вправ від вчителя початкових класів, які варто взяти на озброєння кожному. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2020/05/14/240963/>.
14. Крохмальна Г. Сучасні тенденції навчальної комунікації вчителя початкової школи. URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/H.Krokhmalna_tezy.pdf
15. Нова Українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola>.

16. Носенко Е. Емоційний інтелект як соціально значуща інтегральна властивість особистості. *Психологія і суспільство*. 2004. № 4. С. 95–109.
17. Формування комунікативних навичок у молодших школярів. URL: <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/1818>.
18. Dina R. Dajani, Lucina Q. Uddin. Demystifying cognitive flexibility: Implications for clinical and developmental neuroscience. *Trends in Neurosciences*, 2015; 38 (9): 571.
19. New model of cognitive flexibility. URL: <https://www.sciencedaily.com/releases/2015/09/150903131555.htm>
20. The importance of Soft Skills for students. URL: <https://www.edsys.in/importance-of-soft-skillsfor-students>
21. World Health Organization (WHO). Skills for Health. Skills-Based Health Education Including Life Skills: An Important Component of a ChildFriendly/Health-Promoting School. Information Series on School Health. Geneva, 2017. URL: www.who.int/school_youth_health/media/en/sch_skills4_health_03.pdf

Інтернет-ресурси

22. Бібліотека БДПУ : <http://www.bdpu.org/> \t "_blank .
23. Сайт «Освітняська мережа України»: www.ednu.kiev.ua.
24. Всеукраїнський портал «Початкове навчання»: www.nachalka.com.ua.